

اصول گویندگی و مجری گری؛ بایدها و نبایدها

حسن خسروی مدرس دانشگاه
و کارشناس علوم ارتباطات و مدیریت

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پیشگفتار:

هر یک از ما هر روز در رادیو و تلویزیون، صدا و چهره افراد گوناگونی را به عنوان گوینده و مجری اخبار یا برنامه‌های مختلف می‌شنویم و می‌بینیم که ممکن است از کار بعضی از آنها خوشنود و از کار برخی دیگر راضی نباشیم. از گویندگی و اجراء بعضی ایراد گرفته و بر کار برخی دیگر مهر تأیید و رضایت بزنیم.

عده زیادی از مردم، در هر سن و سالی، علاقه دارند که گوینده و مجری شوند، اما حقیقتاً منبع درسی یا کتاب کامل، حرفه‌ای و استاندارد در این زمینه، کمتر در دسترس افراد قرار گرفته تا عطش آنان را نسبت به این مهم، اقیانوس نماید. با عنایت به نیاز گسترده‌ای که احساس می‌شود، لازم است حتی رشته‌های دانشگاهی برای گویندگی و اجراء به طور مناسبی گسترش یابند. هرچند که برخی مؤسسات فرهنگی هنری برای آموزش این موضوع فعالیت‌هایی می‌نمایند، اما این هم کافی نیست چرا که بیشتر انتفاع و سود در آنها مطرح است و آموزش آنها از آئین‌نامه یا استاندارد خاصی تبعیت نمی‌کند.

با این همه، وجود اینگونه فعالیتها خالی از لطف نیست و از هیچی بهتر است.

از قدیم گفته‌اند: کاجی بهتر از هیچی، اما چرا گویندگی و اجراء؟

به نظر می‌رسد رسیدن به خود شکوفایی، کسب احترام، مشهور شدن، ارضاء آرزوها و بروز استعدادها و کسب موقعیت اجتماعی و ... از مهم‌ترین دلایل گرایش افراد به این عرصه می‌باشد. به علت فقدان ساختار و تشکیلات حرفه‌ای منسجم و رعایت ضوابط و مقررات و صرفاً بر اساس رابطه بازی، خویشاوندی و معرفی این و آن وارد عرصه گویندگی و اجراء شده و از اتفاق، چند صباحی بیشتر دوام نیاورده و از صحنه کار خارج می‌شوند. حال آنکه می‌بایست با آموزش، آزمون و تست‌های مناسب، گویندگان و مجریان توانمندی تربیت کنیم که در دل و جان مردم تأثیر گذارده و در یادها و خاطره‌ها ماندگار شوند.

در این نوشتار که به زبانی ساده و کاربردی و بر اساس سالها تجربه مجری‌گری نگارنده به رشته تحریر درآمده، سعی شده تا نکات برجسته و مورد نیاز، به عنوان ابیدها و نیابدها کار گویندگی و اجراء در بخشهای مختلف، به عنوان یک درسامه مفید و مختصر در اختیار علاقه‌مندان و خیل مشتاقان قرار گیرد.

باشد که از این رهگذر، خدمت هر چند کوچکی

به این حرفه قشنگ و مهم و پر جاذبه نموده باشیم.

پر واضح است که مطالب بیان شده، عاری از نقص نیست و می‌تواند با نظرات و نکات ارزشمند کارشناسان بهتر و کاملتر شود. ناچه قبول افتد و چه در نظر آید.

انواع و اقسام گویندگی و اجراء برنامه‌ها:

اگر بخواهیم انواع و اقسام گویندگی و اجراء را در برنامه‌های مختلف دسته‌بندی کنیم، می‌توان به عناوین زیر اشاره کرد:

۱. گویندگی اخبار
۲. مجری شبکه جهت اعلام و معرفی برنامه‌ها
۳. مجری‌گری مراسم و مناسبت‌های ملی و مذهبی
۴. گویندگی و اجراء برنامه‌های کودک
۵. مجری‌گری مسابقه‌های علمی فرهنگی
۶. مجری‌گری سمینارها، کنفرانس‌ها و همایش‌ها
۷. مجری و گوینده برنامه‌های ورزشی، فنی، علمی و تخصصی

و ...

حال بینیم که برای گویندگی و اجراء چه ویژگی‌هایی لازم است. اصول آن کدام است؟ چه راز و رمزهایی دارد؟ و ویژگی‌های شخصیتی و سایر عوامل مرتبط با آن چیست؟ و چگونه است؟ البته باید دانست که مباحثی نظیر خبرنگاری، گزارشگری (به معنی عام)، دوبلوری و ... با گویندگی و اجراء تفاوت‌هایی دارند که جهت جلوگیری از اطاله کلام به آنها پرداخته نمی‌شود زیرا ویژگی‌های عمومی آنها را نیز می‌توان بطور کلی در لابلای موارد ذکر شده جستجو کرد.

* ویژگی‌های گوینده اخبار و مجری شبکه جهت اعلام و معرفی برنامه‌ها:

قبلاً باید دانست که در رادیو، صدا (جنس، بافت، حجم، قدرت، شفافیت و ...) در اولویت اول است، چون تصویر به جهت دیده نشدن فرد، اولویت خاصی ندارد. ولی در تلویزیون، تصویر (چهره) به همراه اولویت اول است. هرچند که دیده شده بعضاً یک مجری نه تصویر مطلوبی دارد و نه صدای خیلی خاصی ولی به قول معروف چون مجری کلا فرد با نمک و جذابی است توانسته مخاطبان زیادی داشته باشد.

در کارها و برنامه‌های رادیویی مربوط به دوبلاژ (دوبله)، مردان گوینده و هم‌چنین برخی مجریان رادیویی، اغلب سیگاری هستند چرا که این توجیه توسط آنان وجود دارد که سیگار (دود)

در بعضی کشورها و مناطق، مردان گوینده و مجری، مطابق آداب و رسوم و فرهنگ خودشان، مثلاً سبیلهایی ضخیم و پر پشت ظاهر می‌شوند، یا در بین کشورهای عربی، گوینده مرد، اغلب با لباس مخصوص عربی (دیش داش) جلوی دوربین قرار می‌گیرند

صدا را بم و پر حجم می‌کند که البته قبول این ادعا، قدری سخت است. در هر حال صدای خوب، امری خدادادی و ذاتی است. هرچند که با آموزش، تغذیه، تربیت و توجه، می‌توان بعضی صداها را به صداهایی دلنشین و دلخواه تبدیل کرد. در مورد تصویر (چهره) وضع به همین نحو است یعنی چهره زیبا و جذاب و مطلوب برای کارهای تلویزیونی، امری خدادادی و وراثتی است اما پر واضح است که امروزه با انواع و اقسام ترفندها و جراحی‌ها و امور گریم و ... می‌توان چهره‌ای دلخواه و مطلوب داشت. اما طبیعی است که چه بهتر، چاه از خودش آب داشته باشد!!!

* اما ویژگی‌های گوینده اخبار و مجری شبکه: (بایدها و نبایدها)

۱. گوینده اخبار می‌بایست چهره جذاب داشته باشد. صورت گوینده و مجری باید از انواع جوش، لکه، کک و مک و ... عاری باشد.
۲. گوینده خبر و مجری نباید عینیکی باشد چرا که انعکاس نور عینک، بیننده را آزار می‌دهد و از تریخشی کلام و ارتباط متقابل می‌کاهد.
۳. گوینده نباید کج‌ل، طاس و یا دارای موهای ژولیده و خارج از عرف باشد. هم‌چنین موهای سفید، جوگندمی، علاوه بر پیر نشان دادن چهره، خوشایند بینندگان نیست.
۴. گوینده نباید چشمانی لوج (چپ) داشته یا از یک چشم نابینا باشد. هم‌چنین چشمان گوینده نباید خیلی ریز بوده و یا انقدر درشت باشند که از حدقه سرون زده و موجب وحشت بیننده شود.
۵. گوینده و مجری نباید سر خود را خیلی تکان بدهد یا نباید سر خود را خیلی پایین یا خیلی بالا نگاه دارد.
۶. گوینده و مجری نباید آنچنان سوتق و رفق و اطو کشیده (به قول معروف عصا قورت داده) بنشیند یا بایستد که خود و بینندگان معذب باشند.
۷. گوینده اخبار می‌بایست قبلاً اخبار را دقیق مرور ردد، تا از تیغ زدن، گم کردن جملات و غلط خواندن کلمات محزون باشد.
۸. گوینده خبر، بایستی آندر هنرمند باشد که به کلمات و جملات (خبر) جان بدهد. به عنوان مثال، خبری خوش را آنگونه نگوید که آدمی ناخوش شود و یا خبر ناخواری را طوری نگوید که آدمی سبت به آن هیچ احساس و عاطفه و عکس‌العملی نداشته باشد.
۹. گوینده اخبار و مجری (مردان)، از نظر آرایش صورت و وضعیت چهره باید به گونه‌ای باشد که صورتی در هم برهم، استغته و خشن نداشته

باشند. در بعضی کشورها و مناطق، مردان گوینده و مجری، مطابق آداب و رسوم و فرهنگ خودشان، مثلاً سبیلهایی ضخیم و پر پشت ظاهر می‌شوند، یا در بین کشورهای عربی، گوینده مرد، اغلب با لباس مخصوص عربی سفید رنگ (دیش داش) جلوی دوربین قرار می‌گیرند.

در کشورما ایران، آداب و رسوم، لباس با فرهنگ خاصی برای مردان و زنان گوینده وجود ندارد، الا اینکه در قبل از انقلاب، گوینده‌های مرد بدون ریش و با کراوات بودند و گوینده‌های زن، بدون حجاب و آرایش کرده ولی بعد از وقوع انقلاب اسلامی کراوات زدن و تراشیدن ریش برای مردان گوینده ممنوع شد که البته، تأکید بر ریش دار بودن مردان گوینده و مجری در صدا و سیما در سالهای اخیر به نظر می‌رسد کم‌رنگ شده است.

که در این خصوص بایستی متذکر شد که چنانچه حضور مردان گوینده و مجری با ریش تراشیده در صدا و سیما (جموی دوربین) از نظر شرعی اشکالی ندارد، پس قاعدتاً کراوات زدن هم نباید مشکلی داشته باشند.

پرواضح است که صدا و سیما به عنوان یک دانشگاه بزرگ و رسانه‌ای فراگیر و تأثیرگذار، خود می‌بایست مصادی آداب و اشاعه‌دهنده فرهنگ اصیل ایرانی و اسلامی باشد.

از آنها که بگذریم، آنچه مسلم است این است که معیارهای گویندگی و اجرا در کشور ما با سایر کشورها متفاوت است. چرا که در اغلب کشورها به نظر می‌رسد گویندگان بر اساس اسلوب و ساختارهای گویندگی (علمی فنی، ظاهری و ...) انتخاب و گزینش می‌شوند و از آزادی عمل و قدرت مانور بیشتری برخوردارند حال آنکه معیارهای انتخاب مجری و گوینده در کشور ما خیلی شفاف و سازمان یافته نیست. بعلاوه آنکه، مجری و گوینده، خیلی از خط قرمزها را بایستی رعایت کند و این امر بر اسررس و اضطراب مجری و گوینده می‌افزاید.

رفارهای سلیقه‌ای و گروهی دست اندرکاران برنامه‌ها و شبکه‌ها هم از جمله عواملی است که کار گویندگی و اجراء را در کشور ما سخت تر کرده است.

۱۰. گوینده خبر (زنان)، در سایر کشورها با آرایش ویژه (صورت و مو) و لباسی مناسب با نوع، محتوا و ساعت خبر، اخبار می‌گویند ولی در کشور ما گویندگان زن، اوایل انقلاب با چادر و در سالهای اخیر اغلب با مانتو و مقنعه تبرد هستند که معمولاً

- لباس آنها با ساعت پخش خبر، محتوا و نوع خبر همخوانی ندارد.
۱۱. ماتو، مقنعه و چادر گوینده و مجری زن، نباید چروکیده، تیره و خشن باشد. همچنین چهره نیاستی خسته، بی‌روح و بی‌رمق نشان داده شود.
۱۲. گوینده و مجری نباید حب و بغض‌ها و امیال و اغراض شخصی و تمایلات درونی خود را نسبت به یک خبر بروز دهد. گوینده باید بی‌طرف، با انصاف و همه‌جانبه‌نگر باشد.
۱۳. گوینده و مجری باید با مفاهیم و اصول روانشناسی، جامعه‌شناسی، ارتباطات انسانی، مدیریت زمان، روابط انسانی، افکار عمومی، مدیریت و ... آشنایی کافی داشته باشد.
۱۴. گوینده خبر و مجری نباید مسایل و مشکلات درون سازمانی، اختلافات و تعارضات درون خانوادگی خود را در خبر رسانی دخالت دهد.
۱۵. گوینده نباید چهره‌ای عصبی، تهاجمی و پرخاشگرانه داشته باشد.
۱۶. دندانهای گوینده و مجری نباید نامرتب، زرد رنگ و ناموزون باشد.
۱۷. گوینده و مجری نباید دائم پلک بزند چرا که تمرکز بیننده را بهم می‌ریزد.
۱۸. گوینده نباید استرس و اضطراب داشته باشد.
۱۹. گوینده یا مجری باید با مخاطب، راحت، مهربان، مؤدب و صمیمی باشد.
۲۰. گوینده و مجری نباید با رفتار و حرکات اضافه مثل چرخاندن خودکار در دستان، حواس بیننده را پرت کند.
۲۱. گوینده و مجری باید با دستور زبان فارسی، صرف و نحو عربی و گرامر زبان انگلیسی آشنایی کافی داشته باشد.
۲۲. گوینده و مجری نباید معلولیت داشته باشد که احساس ترحم و دلسوزی در بیننده ایجاد شود و اصل خبر و مطلب تحت تأثیر معلومیت فرد قرار گیرد.
۲۳. آستین‌های لباس گوینده، یقه و دکمه‌ها نباید نامرتب (کوتاه و بلند) و چروکیده باشند.
۲۴. گوینده و مجری نباید لباس راه‌راه داشته باشد چون در چشم بیننده مزاحمت ایجاد می‌نماید.

گوینده و مجری
باید با مفاهیم و
اصول روانشناسی،
جامعه‌شناسی،
ارتباطات انسانی،
مدیریت زمان،
روابط انسانی، افکار
عمومی، مدیریت
و ... آشنایی کافی
داشته باشد

مشهد گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

شهرت کا علم، علم اور مطالعات فرسنگ

پرنال جامع علوم اسلامی

www.ksars.org

۲۵. ابروهای گوینده و مجری نباید لنگه به لنگه (بالا و پایین) باشد و در پیشانی گوینده نباید دائم چین و چروک ایجاد شود.

۲۶. گوینده و مجری بایستی دائماً در جریان آخرین اخبار و تحولات داخلی و خارجی می‌باشند.

۲۷. گوینده و مجری نباید بطور ناگهانی تن صدای خود را عوض کند که شنونده یا بیننده دچار شوک شود.

۲۸. اندام و اعضاء بدن مجری می‌بایست از یک تناسب معقول و مطلوبی برخوردار باشد. در واقع تناسب اندام امر مهمی است. مثلاً گوشها یا گردن خیلی بزرگ و کشیده نباشند. چانه خیلی بلند نباشد، موهای سر خیلی ریچم نباشد و ...

* ویژگی‌های مجری مراسم و مناسبتها:

۱. مجریان مراسم و مناسبتها به واسطه تماس چهره به چهره کار طاقت‌فرسا و حساسی را بر عهده دارند. گاه پیش می‌آید که از لابلای جمعیت فردی مطلبی می‌گوید و فضای کار متشنج می‌شود و طبیعی است که مجری با تدبیر و تجربه و تسلط خود بایستی بک جور مجلس و محفل و برنامه را به روال عادی خود برگرداند. از این‌رو مجری باید با مفاهیمی نظیر مدیریت بحران، مدیریت تعارض، مدیریت افکار و مدیریت رفتار آشنایی کافی داشته باشد.

۲. یک مجری مراسم جشن (مثلاً جشن دانش آموزی جشن ازدواج دانشجویی) باید بداند که برنامه را با چه جملات و چه حال و هوایی شروع کند که همان ابتدای جلسه حال حاضران گرفته نشود. بی‌شک موفقیت یک برنامه، ارتباطات تنگاتنگ و مستقیمی با نوع رفتار و اجرا مجری دارد.

۳. لباس، کفش و آرایش ظاهری مجری می‌بایستی علاوه بر همخوانی با یکدیگر، حس شادی و شور و نشاط (در مراسم شادی) را در مخاطبان ایجاد نماید.

۴. مجری و گوینده باید به هنگام، به روز (Up date) باشد. هم‌چنین مجری باید قبل از شروع مراسم، دارای آمادگی روحی و جسمی بوده و بر کلمات و جملات مختلف تسلط داشته و با انواع واژه‌ها، اصطلاحات، ضرب‌المثلها، ابیات، احادیث و هم‌چنین کلمات مترادف و متضاد آشنایی کافی داشته باشد.

۵. یک مجری مراسم جشن یا مسابقه، بایستی پر جنب و جوش، پویا، انرژی‌زا، خندان و باصفا باشد.

۶. مجری باید با میکروفون، سن (سکوی نمایش و اجرای برنامه)، تریبون و لوازم صوتی و تصویری آشنایی کافی داشته باشد.

۷. مجری باید ایتها و عناوین برنامه‌ها و میهمانان را طوری هنرمندانه معرفی نماید که حداکثر رضایت مندی را در پی داشته باشد.

۸. مجری و گوینده نباید لکنت زبان داشته و نوک زبانی و با گنگ صحبت نکند.

۹. گوینده و مجری می‌بایست نسبت به حروف نزدیک به هم از نظر مخرج حرف، (قربب‌المخرج) برای ادای درست و دقیق آنها مانند حرف (ل-ر) تسلط و توجه داشته باشد تا کلمات نادرست و یا زشت ادا نشوند و کلمات گره نخورند.

۱۰. مجری مراسم جشن، باید از بی‌احترامی به افراد پرهیز کرده، مشارکت همگانی را در توجه به بخشهای برنامه جلب کند.

۱۱. مجری و گوینده بایستی بر مسئله وقف و ابتدا (جاهای مناسب مکث و جاهای مناسب شروع کلمات) تسلط داشته باشد.

۱۲. مجری باید وقت شناس بوده و باعث خستگی و کسالت مردم و مخاطبان نشده و با کارها و حرکات و حرفهای زاید، حوصله حاضرین را سر نبرد.

۱۳. مجری نباید کاری کند که عده‌ای او را به تمسخر بگیرند و در بین برنامه‌اش پارازیت ایجاد نمایند.

۱۴. مجری باید، سطح فکری، سن و سال، تحصیلی و فرهنگی حاضرین را ارزیابی اولیه کرده، مطابق با انواع سلیقه‌ها و ذائقه‌ها، برنامه خود را اجراء کند تا رضایت حداکثری از برنامه حاصل شود.

۱۵. مجری مراسم جشن و شادی، معمولاً در سایر کشورهای تحت عنوان (شو من Show man) فعالیت می‌کنند که آزادی عمل زیادی هم دارند با این حال مجری باید از دلفک بازی و لودگی و اینکه به هر وسیله‌ای شده بخواهد مردم را بخنداند پرهیز کند.

۱۶. مجری مراسم جشن باید با اشعار لطیف و نغز و نکته‌های شادی‌بخش و آموزنده، جاذبه برنامه را بالا برده و بویژه کاری کند که تمامی مخاطبان نسبت به برنامه علاقه نشان دهند.

۱۷. مجری نباید برای خوشایند این و آن برنامه اجرا کند. مجری باید فردی آزاده و حقیقت‌گو و با صداقت باشد.

* ویژگی‌های مجری همایش، سمینار و کنفرانس:

مجریان همایشها نیز مسئولیت سنگینی برعهده

مجریان مراسم و مناسبتها به واسطه تماس چهره به چهره کار طاقت‌فرسا و حساسی را بر عهده دارند. گاه پیش می‌آید که از لابلای جمعیت فردی مطلبی می‌گوید و فضای کار متشنج می‌شود و طبیعی است که مجری با تدبیر و تجربه و تسلط خود بایستی یک جور مجلس و محفل و برنامه را به روال عادی خود برگرداند

دارند چرا که مخاطبان آن نوعاً افراد تحصیلکرده و یا دارای مسئولیت‌های اداری و اجتماعی است که خود مواظبت و دقت خاصی را می‌طلبد. به برخی ویژگی‌های مجریان همایش‌ها و کنفرانس‌ها ذیلاً اشاره می‌کنیم:

۱. مجری همایش باید اطلاعات دقیقی از هدف، محتوا و ریزبرنامه‌ها داشته باشد.

۲. مجری سمینار (همایش و کنفرانس) می‌بایست لابلای سخنرانی‌ها و بخش‌های مختلف برنامه، نکات فنی، جالب، ظریف و پندآموز متناسب با موضوع کنفرانس بیان نماید تا جلسه و برنامه، طراوت و تازگی داشته و ملال آور نباشد.

۳. مجری همایش باید کاری نکند که حاضرین فکر کنند مجری برای آنان خط و نشان می‌کشد یا نسبت به آنان فخر فروشی می‌کند یا سعی دارد که حالتی قیّم مآیانه نسبت به جمع داشته باشد.

۴. مجری همایش در صدا زدن و فراخوان و دعوت از میهمانان یا سخنرانان کنفرانس برای ارائه سخنرانی، نباید به گونه‌ای رفتار کند که فرد دعوت شده جایگاه سخنرانی خود را نداند و دچار سردرگمی شود. هم‌چنین مجری باید مراقب باشد ابزار و وسایل مورد نظر برای ارائه مطلب درست و آماده باشد.

۵. مجری باید با اتاق فرمان، اتاق کنترل، بخش صدارت‌داری، فیلم‌بردار و بخش‌های فنی برنامه سمینار هماهنگی کامل داشته باشد تا همه چیز مرتب و منظم پیش رود.

۶. مجری می‌بایست مواقعی که تغییرات غیر قابل پیش‌بینی و ناگهانی در برنامه ایجاد می‌شود، این توانایی و مدیریت و تسلط را داشته باشد که بدون آسیب رسیدن به برنامه همه چیز را به خیر و خوشی اداره نموده تا خللی در کیفیت برنامه‌ها ایجاد نشود.

۷. مجری باید بتواند در پایان کنفرانس، یک نتیجه‌گیری و خلاصه کاربردی و قابل فهمی را برای حاضرین ارائه دهد.

۸. مجری می‌تواند با ایجاد تعامل سازنده و مثبت میان اساتید، دانشجویان و گروه‌های شرکت‌کننده در کنفرانس، موجبات تبادل آراء و افکار عقاید را فراهم نموده تا همگان بهره مناسبی از کنفرانس ببرند.

۹. مجری نباید شأن و اهمیت همایش را با کارها و رفتارهای سبک‌خنده‌دار نماید.

• ویژگی‌های مجری مراسم، تودیع و معارفه:

۱. مجری مراسم تودیع و معارفه نباید با انتقادهای نابجا و تند در افراد حساسیت ایجاد کند.

۲. مجری چنین مراسمی می‌بایست با خدمات گذشته فرد تودیع‌شونده و معارفه‌شونده (قدیم و جدید) آشنا و مطالعه داشته تا شایستگی‌های فردی افراد بخوبی برای دیگران بازگو و روشن شود.

۳. مجری نباید با متلک‌برانی و عبارات ناشایست با آبرو و حیثیت افراد بازی کرده و نباید افراد را ضایع کند.

۴. مجری باید کارکنان سازمان مربوطه را نسبت به آینده امیدوار کرده، موجبات همکاری هرچه بیشتر افراد را با مسئول جدید فراهم نماید. چه بسا مجری با حرف و سخنی نامربوط، فضای کاری را برای مسئول جدید آشفته و ناسامان کرده و موضع‌گیری در افراد ایجاد نماید.

۵. مجری باید از همشهری‌گرایی، جانبداری، مسخره کردن، بی‌اعتنایی و ... به افراد پرهیز کرده، فضایی پاک و صمیمی را در بین حاضرین ایجاد نماید.

۶. مجری باید این توانایی را داشت باشد که نگذارد مجلس و برنامه، باحساس یا هیجانی و جالشی پیش رود. چرا که در این صورت فضا تبدیل به میدان منازعه و مرزبندی سیاسی و پارگیری افراد می‌شود. در مراسم تودیع و معارفه، مجری نقش تلطیف‌کننده فضا و ایجاد بستر برای تعامل و تفاهم بیشتر را دارد.

• ویژگی‌های مجری برنامه‌های زنده تلویزیونی:

۱. مجری برنامه‌های زنده تلویزیونی باید متناسب با ساعت بخش برنامه و نوع برنامه، در میان مردم شوق و رغبت ایجاد نموده تا بینندگان با شور و حرارت خاصی همراه برنامه بوده و پیگیر آن باشند. مجری چنانچه لحنی بی‌حال و بدون جاذبه داشته باشد، چه بسا مردم از دیدن آن برنامه صرف نظر نمایند.

۲. مجری همواره باید بداند که حق با مشتری است. مردم مشتری و خریداران برنامه‌های تلویزیونی هستند و اگر مجری فکر کند که با زور می‌تواند مردم را پای هر برنامه‌ای بنشانند در اشتباه محض است. بلکه باید بداند که مردم قاضیان و داوران حساس و فهیم و بااهمیتی هستند که نباید آنها را ساده و بی‌تأثیر انگاشت.

۳. مجری برنامه زنده تلویزیونی باید بداند که وضع آب و هوا و امروز مردم چگونه بوده و یا چه مناسبت‌های فرهنگی و مذهبی در کشور وجود

مجری باید این توانایی را داشت باشد که نگذارد مجلس و برنامه، باحساس یا هیجانی و جالشی پیش رود. چرا که در این صورت فضا تبدیل به میدان منازعه و مرزبندی سیاسی و پارگیری افراد می‌شود. در مراسم تودیع و معارفه، مجری نقش تلطیف‌کننده فضا و ایجاد بستر برای تعامل و تفاهم بیشتر را دارد

داشته است، آن مناسبتها را یادآوری نموده و ذهن و فکر مردم را نسبت به آن مناسبت، حساس نماید تا همواره در یادها و خاطره‌ها ماندگار باشند.

۴. مجری برنامه زنده، اگر میهمان در برنامه دارد مثلاً طرف دکتر روان شناس یا کارشناس مسایل اقتصادی یا تحلیل‌گر مسایل سیاسی و اجتماعی است باید اسم، عنوان و مدرک و تخصصی فرد میهمان را بخوبی برای بینندگان یادآوری و معرفی نماید تا جایگاه میهمان برنامه از جنبه‌های مختلف برای مردم روشن و شفاف باشد.

۵. مجری نباید دائم در میان حرف میهمان برنامه دویده و خودستایی و خود اظهاری نماید. مجری نباید این حس را در میهمان و کارشناس برنامه القاء کند که فرد میهمان، مجری را یک بازجو، بازپرسی یا نخود هر آتش تلقی کند.

۶. مجری نباید مدام دستهای خود را بالا و پایین برد یا بواسطه هیجان زدگی از جای خود بلند شود.

۷. مجری نباید دائم سؤالات کلیشه‌ای از میهمان بپرسد. سؤالات باید در امتداد هم، کامل کننده هم و در طول یکدیگر باشند. مجری نباید دائماً با تکان دادن سر، حرفهای میهمان را تأیید کند که به مخاطبان هم القاء یا تحمیل شود که حرف و نظر میهمان برنامه را بدون قید و شرط بپذیرند.

۸. مجری باید بتواند به خوبی میهمان برنامه و روند آن را مدیریت کند تا برنامه از موضوع و هدف اصلی خارج نشده و بدور از حاشیه‌ها باشد.

۹. طرز نشستن مجری روی صندلی باید مؤدبانه، با وقار و حساب شده باشد و به صورت ولنگارانه ولم داده و نامرتب ننشیند.

۱۰. مجری اگر با یک شخصیت بلند پایه کشوری و عقیدتی (دینی) صحبت می‌کند، می‌بایست توجه کند که در برنامه زنده تلویزیونی نوع نگاه، تعامل، حرکات دست طرز طرح سؤالات به گونه‌ای باشد که به فرد میهمان بی‌احترامی نشده، برنامه سبک نشود و یا در میهمان حساسیت و واکنش اعتراض آمیز بدنبال نداشته باشد یا به گونه‌ای نباشد که مردم از آن برخورد و برنامه پخش شده نکات طرز آمیزی درست نمایند.

۱۱. مجری نباید با کلمات بازی کند و مردم و مخاطبان را سرکار بگذارد.

۱۲. مجری می‌بایست حد و مرزها، خطوط قرمز، نزاکت و علاقه‌های مردم و چیزهایی را که عموم مردم به آنها حساس هستند را ملاحظه و رعایت کرده و حریم شکنی نکند.

۱۳. مجری نباید بریده بریده و منقطع صحبت کند و حرفهای بی‌سررشته بزند.

۱۴. مجری نباید به لهجه‌ای خاص صحبت کند یا لهجه‌ای خاص را تقویت یا تضعیف نماید.

۱۵. مجری نباید خنده‌های مصنوعی و چهره‌ای سرد داشته باشد.

۱۶. مجری نباید برخلاف عرف جامعه لباس پوشیده یا موها و صورت خود را به طور غیر متعارف آرایش نماید.

۱۷. مجری باید مردم‌دار، قدرشناس بوده و از عوامل دست اندکار برنامه در بخشهای مختلف برنامه بطور مطلوب سپاسگذاری و تشکر نماید.

۱۸. مجری نباید برای منافع شخصی خود و شهرت و محبوبیت خویش برنامه اجراء کند بلکه باید هدف موفقیت کل برنامه و عوامل باشد.

۱۹. مجری باید از عوام فریبی، حقه‌بازی، چاپلوسی، رباکاری، سرهم اندازی و ... بپرهیز کند.

۲۰. مجری باید با دعا و استمداد از حضرت حق کار خود را شروع کرده و همواره با توکل برخدا، رضای پروردگار را در نظر داشته باشد.

۲۱. مجری برنامه‌های ورزشی نیز می‌بایست از طرفداری از یک مربی یا تیم خاص پرهیز کرده و کاری نکند که دست اندر کاران ورزشی و ورزشکاران به جان هم بیافتند.

۲۲. مجری برنامه ورزشی نباید له یا علیه افراد نظرات شخصی داده و برای آنها خط و نشان بکشد.

۲۳. مجری برنامه ورزشی نباید از کسی یا صدایی یا حرکتی فردی، تقلید صرف نماید و نباید در کار اجراء ادای کسی را درآورد و بایستی خودش باشد و مصنوعی نباشد.

۲۴. مجری برنامه کودک می‌بایست به گونه‌ای اجراء برنامه نماید که کودکان احساس کنند وی از جنس خودشان است و همزبان هستند.

۲۵. مجری برنامه کودک می‌بایست با روان شناسی کودک، علاقه‌ها، انواع بازیهای آنان، اشعار مورد علاقه بچه‌ها و ... آنها آشنایی داشته باشد.

۲۶. مجری برنامه کودک باید بداند که کودکان صبر و حوصله بزرگ‌ترها را ندارند، بنابراین با حرفاتی و جملات طولانی و کلمات سنگین آنها را خسته نکند.

۲۷. مجری برنامه کودک می‌باید دائم بچه‌ها را سرزنده و ساداب نگه دارد و آنها را با برنامه همراه نموده و به آنها نقش بدهد تا در برنامه مشارکتی یویا و پرجاذبه داشته باشند.

مجری برنامه زنده، اگر میهمان در برنامه دارد مثلاً طرف دکتر روان شناس یا کارشناس مسایل اقتصادی یا تحلیل‌گر مسایل سیاسی و اجتماعی است باید اسم، عنوان و مدرک و تخصصی فرد میهمان را بخوبی برای بینندگان یادآوری و معرفی نماید تا جایگاه میهمان برنامه از جنبه‌های مختلف برای مردم روشن و شفاف باشد

روابط عمومی